

Kuntalaisaloite - Asumisturvallisen minimietäisyyden määrittäminen tuulivoimaloiden ja asutuksen välille

Kunnanhallitus 13.01.2025 § 4
196/10.02.02/2024

Valmistelija

Tekninen johtaja Mikko Luostarinen, Kermanrannantie 7, 79700 Heinävesi,
gsm 040 3556 320, email: mikko.luostarinen@heinavesi.fi

Kuntalaisaloite.fi-palveluun on jätetty seuraava aloite:

Asumisturvallisen minimietäisyyden määrittäminen tuulivoimaloiden ja asutuksen välille

Aloitteen julkaisupäivämäärä 18.10.2024
Osallistujia yhteensä 67
Toimitettu kuntaan 11.11.2024

Aloite

Heinävedelle suunnitellaan kahta merkittävän kokoista tuulivoimapuistoa, joihin tulisi 13-14 kpl 330 m korkeita voimaloita.

Voimaloiden läheisyydessä sijaitsee vakituista sekä loma-asutusta. Tuulivoimaloille ei ole säädetty maan kattavaa minimietäisyyttä asutuksesta, mutta jo useat kymmenet kunnat ovat alueellaan suojaetäisyyksiä määritelleet asumishyvinvoinnin turvaksi sekä melu- ja välkehaittojen vähentämiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslaki velvoittaa alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa turvaamaan turvallisen, terveellisen, viihtyisän sekä esteettisen elinympäristön. Myös Heinäveden kunnan tulisi turvata asukkailleen nykyisiä ja tulevia hankkeita ajatellen suojaetäisyys asuntojen ja tuulivoimalaitosten välillä.

Tuulivoimayhtiöiden suunnittelussaan käyttämä etäisyys 1-1,5 km ei ole riittävä! Tavallisin kunnissa määritelty minimimitta on 2 km/ 200 m korkea voimala. Mutta esimerkkinä Evijärvi, jonne on suunnitteilla yhtä korkeita voimaloita kuin Heinävedelle, on päättänyt 4 km minimietäisyydestä. Myös totaalkieltoja kunnat ovat tuulivoiman suhteen tehneet.

Esitämme Heinäveden kunnalle, riittävän, vähintään 2,5-3 km, minimietäisyyden määrittämistä tuulivoimaloiden ja asutuksen välille.

Heinäveden kunnan alueiden – ja maankäytön suunnittelun toimeenpanosta vastaa tekninen toimiala, kunnanhallituksen ja edelleen kunnanvaltuuston vahvistamien ja päättämien periaatteiden mukaisesti. Tekninen toimiala on valmistellut kuntalaisaloitetta koskevan kunnan vastauksen aloitteeseen.

Kunnan vastaus aloitteeseen

Suomessa ei ole annettu valtakunnallista sitovaa määräystä siitä, mille etäisyydelle asutuksesta tai muista toiminnoista tuulivoimalat voidaan sijoittaa. Tuulivoimaloiden sijainnin suhde asutukseen ja muihin toimintoihin ratkaistaan hankekohtaisesti osana hankkeen vaikutusten

arviointia. Suojaetäisyyksien määrittelyn pohjana ovat erityisesti melua koskevat ohjearvot ja lainsäädännölliset vaatimukset alueiden käytön järjestämiselle ja rakentamiselle. Osa Suomen kunnista on itse asettanut vähimmäisetäisyyden tuulivoimaloiden ja asutuksen välille. Osa kunnista on päättänyt myös tuulivoiman rakentamiskieltoja kunnan alueelle. Kysymyksessä on tällöin kunnan itsemääräämisoikeuteen lukeutuva alueidenkäytön suunnitteluperiaate, jolla ei ole suoranaista alueidenkäytön ja rakentamisen lainsäädännöllistä yhtymäkohtaa, toisin kuin terveydellisillä, rakentamislain tai kaavan mukaisilla määräyksillä.

Rakentamislaisissa on määritetty rakentamisluvan myöntämisen edellytykset, kunnan itse määrittämän suojatäisyyden vaatimus ei ole rakentamislain mukaisen luvan myöntämisedellytys. Toisin sanoen, yksistään kunnan päätös suojatäisyydestä, ei vaikuta maanomistajan oikeuteen saada rakentamislupaa. Rakentamisluvan myöntämisedellytykset määritetään rakentamislain perusteella.

On huomioitava myös, että periaatteellinen suojatäisyys koskisi niin tuulivoiman rakentajaa, kuin muutakin rakentamista. Tällöin tulisi mahdollisesti kysymykseen tuulivoiman rakentamisen ja myös muun rakentamisen rajoittamisen arviointi suhteessa toisiinsa kunnan määrittämällä suojatäisyydellä. Kunnan määrittämä rakentamisrajoitus voi johtaa siihen, että maanomistaja ei voisi käyttää aluettaan rakentamislain mahdollistamalla tavalla ja kunnalle syntyisi mahdollinen lunastus tai korvausvelvollisuus alueesta.

Alueidenkäytön suunnitteluperiaatteita ratkaistaessa tulee lähtökohtaisesti tarkastella niiden lainsäädännöllistä taustaa ja vaikutuksia. Kaavoituksessa, alueidenkäytössä ja rakentamisessa lähtökohtana voidaan pitää suunnittelualueen rakentamisen ja muun käytön yhteensovittamisen tutkimista niin, että lainsäädännölliset edellytykset täyttyvät. Niin tuulivoimarakentamisen kuin muunkin rakentamisen edellytyksistä ja alueidenkäytön suunnitteluperiaatteista on säädetty Suomessa voimassa olevassa lainsäädännössä kohtalaisen yksityiskohtaisesti. Lainsäädännön tarkoituksena on turvata suunnittelujärjestelmän toimivuus ja tasapuolisuus. Rakentamislakiin perustamattoman, kunnan itse määrittämän ja ilman vaikutusten arviointia toteutettavan rakentamisrajoituksen osalta tämä ei toteudu.

Kunnan alueidenkäytön suunnittelun itsemääräämisoikeudesta huolimatta, kunnalla on periaatteellinen velvollisuus noudattaa sille lainsäädännössä asetettuja vaatimuksia alueiden käytön suunnittelussa ja suunnittelun järjestämisessä ja rakentamisen ohjauksessa sekä päätöksenteossa. Näitä velvollisuuksia ovat mm. valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaavan huomioiminen, yleis- ja asemakaavojen laatiminen, rakentamisen sijoittamisen ja edellytysten tutkiminen, rakentamisluvan tai sijoittamisluvan myöntäminen ja yhdenvertainen kohtelu.

Kaavoituksen tehtävänä on tutkia suunnittelualueen rakentämisedellytykset alueen ja sille aiotun rakentamisen lähtökohdista. Laaja ja yksityiskohtainen kaavaprosessi vaikutusten arviointineen turvaa tasapuolisen kohtelun ja varmistaa lainsäädännön toteutumisen sekä rakentämisedellytysten olemassaolon.

Edellä mainitut seikat huomioiden, Heinäveden kunta ei näe tarvetta määrittää lainsäädännöstä poikkeavaa kiinteää suojatäisyyttä tuulivoimarakentamisen ja muun rakentamisen välille.

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus 1) merkitsee tiedoksi vastauksen kuntalaisaloitteeseen: Asumisturvallisen minimietäisyyden määrittäminen tuulivoimaloiden ja asutuksen välille, 2) antaa yllä olevan vastauksen kunnanvaltuustolle tiedoksi, 3) esittää valtuustolle, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus. Tekninen johtaja Mikko Luostarinen oli kokouksessa kuultavana tämän asian osalta.